

HYTTBYGGGAREN

VERKSTADSKLUBBENS INFORMATIONSBLAD. SCANIA MB/MC & DYNAMATE. NR 3. 12 FEB 2008

Missbruk av övertid!

Verkstadsklubben är i förhandling med företaget om övertidsuttaget på Scania MB och MC. Enligt klubben följer inte företaget vår överenskommelse om ikappkörningstimman. Enligt klubbens uppfattning ska den användas för tappad produktion, inte för t.ex. buffertkörning i flera dagar framåt. Klubbens förhandlare har påtalat att skälen för övertid ska framgå vid beordringen och vi vill också se åtgärdsplaner för att komma tillrätta med det stora övertidsuttag som finns. Idag verkar det vara ett normalläge med övertid, enligt IF Metalls uppfattning ska det finnas särskilda skäl för att beordra övertid. Att utnyttja de anställda för att arbeta övertid för att hela tiden klara produktionsmålen är inget giltigt skäl. Vi börjar närma oss det läget nu. I samband med dessa förhandlingar har det kommit en skrivelse till klubbstyrelsen som sätter ytterligare press på dessa förhandlingar. Huvudkraven i skrivelse är få bort de tidigare mornarna för dagskiftet, ändra på Toyotatimman samt att man vill ha mera komptid. Resultatet från förhandlingarna kommer att presenteras i en kommande Hyttbyggare.

FÖRHANDLING OM SKÄL ATT INTE JOBBA ÖVERTID

Klubben har haft två förhandlingar senaste månaden om enskilda medlemmars skäl att inte arbeta övertid. Vid inget av tillfällena blev vi överens. I bägge fallen visade det sig att företaget inte hade behov av den enskild vid övertidstillfället, bemanning fanns, ingen produktion tappades. Trots det vill företaget bestraffa med varningar. Klubben kommer därför att förändra sina rutiner vid begäran av förhandling när medlemmen uppger skäl att inte jobba övertid. Klubben kommer i fortsättningen att lägga sitt tolkningsföretråde redan i förhandlingsframställan, alternativt att ajournera förhandlingen till övertidstillfället är genomfört. Klubben kommer inte att acceptera att enskilda medlemmar i fortsättningen blir drabbade i de fall som klubben ändå anser att de finns sakliga skäl för att inte jobba övertid. Men varje fall kommer att prövas noga av klubben innan förhandlingen.

Följande rutin/förhandlingsordning gäller i verkstadsklubben vid sådant tillfälle.

- Företaget beordrar övertid av den anställda.
- Den enskilde meddelar skäl att han/hon inte kan vid det tillfället.
- Företaget säger nej till skälen och hävdar fortfarande skyldighet att jobba.
- Den anställda kontaktar verkstadsklubben
- Klubben gör en bedömning av skälen.
- Om klubben bedömer skälen som Ok begär klubben förhandling med företaget.
- Om inte överenskommelse nås i förhandlingen kan klubben begära tolkningsföretråde enligt MBL.
- Då gäller klubbens uppfattning i det enskilda tillfället till frågan är avgjord i förhandling eller domstol.
- Det är klubben som är skadeståndsansvarig om vi har fel, den enskilde går fri.

Övertid - vad säger avtalet egentligen?

Följande text är ett utdrag och är hämtad från IF Metalls hemsida och finns med i tidningen Info (en tidning för förtroendevalda i IF Metall). Det är Veli-Pekka Säikkälä, chef på IF Metalls förhandlingsenhet, som svarar på frågor om avtalets innebörd.

Vilka regler gäller vid övertid?

Svensk industri går för högtryck samtidigt som många arbetsplatser drar ned på antalet anställda. De som blir kvar får mer att göra och ofta vill arbetsgivaren att den anställde ska arbeta övertid. Många känner sig tvingade att ställa upp så snart chefen beordrar.

– Helst skulle man ju vilja att arbetsgivaren och de anställda har en sådan bra relation att detta alltid görs upp frivilligt. Tyvärr hör vi på förhandlingsenheten ofta att många i dag upplever att de blir tvingade, säger Veli-Pekka Säikkälä.

Reglerna om arbetstid och övertid diskuterades intensivt under avtalsrörelsen. Avtalen skulle också inkludera EU:s nya regler om arbetstid. Arbetsgivarna ville helst slopa bestämmelserna helt, det vill säga en anställd skulle kunna beordras att jobba mycket mer än vad avtalet till slut landade på. Att diskussionen har fortsatt lokalt visar motionerna till IF Metalls kongress i år.

– Och diskussionen i just dessa frågor måste fortsätta. Avtalen och kommentarerna måste hela tiden vara under utveckling, speciellt där det finns risk att arbetsgivaren utnyttjar reglerna i orimlighet.

Särskilda skäl

Om övertid säger avtalet bör. Det är ett mycket starkt ord och arbetsgivaren har enligt Teknikavtalet IF Metall rätt att beordra övertid med 150 timmar per kalenderår och högst 50 timmar per månad. Men det finns naturligtvis särskilda skäl för den anställde att neka arbeta övertid. Vilka är då dessa skäl?

– Ofta är det just här som meningarna går isär. Men några skäl är givetvis om man har barn som måste hämtas på dagis eller att man på annat sätt inte har tillsyn av barn. Det kan också vara att man har bestämt att göra något som inte går att skjuta upp alldeles lätt. Naturligtvis ska skyldigheten att arbeta även bedömas efter om det finns andra personer som kan utföra övertidsarbetet.

Måste den anställde alltid ange skäl till varför man inte kan arbeta övertid?

– Huvudregeln är att man måste ange skälet för att arbetsgivaren ska kunna bedöma om förhindret är tillräckligt. Men det finns situationer då skälet är av sådan känslig karaktär att man inte vill uppge det. Arbetsgivaren ska då acceptera det. Men det går naturligtvis inte att uppge personliga skäl som förhinder i all evighet.

Är trötthet ett skäligt förhinder?

– Det måste bedömas i varje enskilt fall. För en person som har arbetat mycket under en period eller för en småbarnsförälder kan det mycket väl vara ett giltigt förhinder.

Arbetsgivaren måste också ha särskilda skäl för att beordra övertid. Att utnyttja de anställda för att arbeta övertid för att hela tiden klara produktionsmålen är inget giltigt skäl.

– Nej, avtalet bygger på att övertid får ske då särskilda behov uppstår. Till exempel när det har skett oväntade produktionsstörningar på grund av maskinhaveri eller tillfälliga arbetstoppar. Om det sker regelbundet under en period så är det ju snarare ett normalt tillstånd och då behöver man förmodligen anställa mer folk i stället för att köra övertid.

När exakt är det övertid?

– Vad gör jag som anställd om jag tycker att jag verkligen har skäl som förhindrar mig från att arbeta övertid och arbetsgivaren tycker att han har lika stora skäl att beordra mig?

– Mitt råd så snart det uppstår meningsskillnader är att ta kontakt med klubben eller avdelningsombudet på arbetsplatsen eller till avdelningen om det inte finns någon facklig representant.

*****

Ansvarig utgivare:

Mikael Johansson tel 65198

Hyttbyggarkommittén:

Björn Klingstedt tel 65236

Mattias Johansson tel 65609

Informationsbladet beräknas komma ut en gång var 14:e dag. Den är öppen för insändare och debatt för alla medlemmar. Vi hjälper också de medlemmar som behöver hjälp med något skrivande i informationsbladet. Material kan lämnas in eller skickas till klubbexpeditionen, dock får inget material lämnas in anonymt, däremot kan man skriva under signatur.